

est fortitudo. et ubi est summa unitas q̄ d̄z esse in hoīes. orit̄ ex s̄ q̄ p̄mo q̄libz hō ē vnit̄ cū deo p̄ amorē. et deinde q̄ q̄libet est dei imago clara et viua et vera. **I**ō ex p̄sequenti debēt seinuicē amare z h̄re vnitate. **E**t ipossibile ē q̄ aliq̄s amet deū: q̄n̄ amet imaginē ei⁹ viua. et q̄nto magis amat eius p̄sonā: tanto magis amet ei⁹ imaginē. **E**t iō cū vnusq̄sq̄ hō sit dei imago viua q̄nto ḡ q̄s amat deū: tanto etiā magis amabit quēlibet hoīem. et q̄nto magis vn⁹ hō amabit aliū: tanto magis illi vnit̄. **I**sta vnitas durabit q̄s diu amor durat: et a/mor sp̄ p̄t durare. ḡ etiā vnitas sp̄ p̄t durare. **E**t exinde seq̄tur: q̄ inter hoīes p̄t esse p̄petuitas et p̄petua vnitas. quia ista vnitas q̄ puēit ex tali amore: facit hoīes vnū. iō mutat vnū hoīem in aliū z transfert. et ecōuerso. **E**t hoīes h̄nt sp̄ ista vnionē. et sunt tantū vnū q̄ nō p̄nt eē magis vnū. **E**t qz ex maxia vnitate p̄surgit maxima fortitudo. iō hoīes dū sunt vniti p̄ istū modū. h̄nt maximā fortitudinē et inuincibilē. **E**t sic p̄t q̄ hoīes dū respiciūt ad deū. inde vniant̄ inter se: et fiūt vnū. et p̄ p̄ns fortificant̄ inter se: ac magis fortificant̄. et dū hoīes respiciūt ad seip̄os z nō ad deū. sed q̄libet ad seip̄m: tunc diuident̄ inter se: et fiūt plures. et p̄ p̄ns debilitant̄: et tota fortitudo destruit̄: q̄ solum orit̄ ex vnitate. **I**deo ista vnitas est totuz bonū hoīs ac tota fortitudo. et q̄nto magis crescit: tanto magis crescit bonū hoīs. **E**t qz ista vnitas p̄t sp̄ durare. iō bonum hoīs p̄t esse p̄petuū. **E**t qz oēs esse p̄nt in ista vnitate. iō oēs p̄nt participari vnū bonū in simul sine diminutōe: neqz vn⁹ i/pediat aliuz. **E**t cū ista vnitas p̄cedat ex mera voluntate et libertate. iō non p̄t destrui p̄ violentiā: neqz p̄ aliquā potentiā. **I**ō seq̄tur q̄ in ea ē fortitudo inuincibilis. et sit bonū vez incorruptibile z imortale. **V**idete ḡ q̄ntū bonuz p̄t puēire homi ex amore et societate quā h̄z ad deū et ad hoīes. qz s̄ est totū bonū ip̄oz hoīm p̄fectum et vez. **B**reuis epilogatio p̄dictorū. **T**itulus. cxxviii. **E**pilogates autē generaliter totū p̄cessum hui⁹ libri iam dictū: videre possum⁹ q̄liter primo incipiendo ab

In hoīes p̄t esse p̄petua vnitas.

infimis creaturis: et a p̄mo gradu z infiori scala nature ascēdendo. paulatim p̄uenim⁹ ad verā noticiā z cognitionez dei inuisibile sūme potētis: sūme sapiētis z sūmi boni. ita qz creature nos duxerūt z eleuauerūt q̄si p̄ q̄ndā scalā ordinatissimam ad deū creatorē oīm: tanq̄ ad vnū sūmū p̄ncipiū z p̄rem z creatorē oīm. z itez ip̄e creature duxerūt nos p̄fundi⁹ ac incim⁹ ad ip̄m deū. qz duxerūt nos ad amanduz deū: et i amorē ei⁹. et oñderunt nos sūme eē obligatos ip̄i et ad eū totalr amanduz. **E**t sic q̄tū in eis ē: vnierūt z iunxerunt nos cū deo q̄si m̄rimoniū faciētes. **D**einde descēdim⁹ ab ip̄o sūmo creatorē ad ip̄sas creaturas. ita qz p̄ amorē creatoris descēdim⁹ ad amorē oīm creaturariū. **Q**uia amādo deū creatorē: amam⁹ oēs creaturas: et oīa q̄ sunt sui in q̄tū sunt sui. **E**t sic amam⁹ oēs creaturas p̄t ip̄m. **E**t sic fit ascēsus z descēsus. **P**riō ascēsus a creaturis ad creatorē. sc̄do descēsus a creatorē ad creaturas oēs. **P**riō enī amabam⁹ creaturas. qz erāt pulchre z bone. z qz nobis fuit̄ et p̄pter nos. **S**c̄do autē amam⁹ eas. p̄t creatorē. s̄ qz sunt ip̄i: z ip̄se fecit eas. imo etiā diligim⁹ nosmerip̄os. qz sum⁹ dei. **E**t iste amor est p̄fect⁹: bon⁹: durabil⁹: nobil⁹ z p̄manēs. qz orit̄ a creatorē nobilissimo: ab altissimo z a sūmo. **E**t sic appet q̄ amor dūz dat p̄mo deo nō p̄dit: nō diminiuit̄. imo crescit z multiplicat̄ in infinitū: et extēdit sine mēsurā. qz p̄ amorē dei amāt oēs creature: z oīa q̄ sunt dei. **E**t sic oīa amāt p̄ vnū amorē: z in p̄tute vn⁹ amoris. z nlla res est q̄n̄ sit amata p̄ p̄tute ist⁹ amoris. **E**t iō amor n̄ dū dat do ē altissim⁹: vniuersalissim⁹ z latissim⁹. **S**cientia de natura amoris seu de ei⁹ p̄ditionibz: viribus et p̄prietatibus z de fructu amoris.

Titulus. cxxix.

Quoniaz autē **Ti. cix.** manifestū est qz nihil hēim⁹ in nobis qd̄ vere n̄m sit: et qd̄ totalit̄ in n̄ra p̄tate cōsistat nisi sol⁹ amor. et p̄sequens thesaur⁹ noster: totū bonū nostruz est amor bon⁹. et totū maluz nostrum est amor malus. **Q**uia postq̄ nihil habem⁹

Solus amor facit hoies bonū vī malum.

quod sit vere nrm nisi amorē. si tūc amor n̄ est bon⁹. q̄cqd tūc habem⁹ nō ē bonuz. z si amor noster est bonus: q̄cqd tūc habemus ē bonū. Un̄ si amor n̄ est bon⁹: bo/ ni sum⁹. si malus: mali sumus. Sol⁹ enī amor facit hoiem bonū vel maluz. Et si/ cut nihil meli⁹ est in nobis q̄s amor bon⁹. ita nihil peius ē in nobis q̄s amor mal⁹. Quia etiā nihil habem⁹ in nob qd sit ve/ re nrm nisi amorē. ideo qñ dedim⁹ amo/ rē nrm: oia dedim⁹ q̄ habem⁹. z nihil am/ plius habem⁹ qd demus. Et iō si pdidi/ mus amorē nrm: q̄cqd habem⁹ pdidim⁹ z p̄ n̄s pditi sum⁹. Tunc autē pdidim⁹ amorē nrm: qñ dedim⁹ eū illi cui dare nō debem⁹. Quia etiā totū bonū nrm est a/ mor: bon⁹. et totū malū nrm est amor ma/ lus. seq̄tur q̄ v̄tus nō ē aliud q̄s amor bo/ nus. et vitiū nō ē aliud nisi amor malus. Et q̄cū totū bonū nrm sit p̄stitutū i amo/ re. seq̄tur q̄ q̄ habz sciam z cognitionem de amore: hz cognitionē z sciam de toto bono hois. z q̄ ignorat naturaz amoris: ignorat totū bonū hois. Ergo quilibet q̄ntū p̄r: debet h̄re noticiā z sciam de amo/ re. Et ideo hic tradet in speciali scia et co/ gnitio de amore: et de natura et pditiōibz ac pprietatibz et fructu eius.

Principalis fortitudo z p̄petas amo/ ris ē: q̄ vn̄t amantē cū amato: et mutat: p̄uertit z trāsfomat amatē i rē amatā.

Titulus. cxxx.

Habet autē amor vim et p̄tutē v̄ti/ tendi: mutēdi: p̄uertēdi ac trans/ formādi. Et ista ē sua p̄pria natu/ ra z p̄ditio inseparabilis. Et iō vn̄t aman/ tem cū re amata: et transformat exinde et cōuertit ac mutat amantē in rē amatam. Et q̄uis s̄ sit notum p̄ exp̄tentiā: tñ per naturā amoris p̄t nobis s̄ manifestari. Quia amor de sui natura est donum. et ē p̄mū donū. ita q̄ ē res donabil de natu/ ra sua. et ideo nō p̄t detineri qñ def. et qz amor nō p̄t cogi. ideo ē donum liberalit̄ et sponte datū. et qz donum sponte datū est illi⁹ cui datū ē. ac totalr trāslatū z trāsf/ formatū in ei⁹ dominiiū. z qz amor ē tale donum. ip̄e amor est illi⁹ cui dat: z trans/ fert in dominiiū rei amate. Et iō res ama/ ta possidet z obrinet in sua p̄tate i suo do/

Amor dei est p̄ muz do num.

autē z

minio amorē sibi datū libere ac sp̄tē q̄a su⁹ est postq̄s sibi dat⁹ ē. Et cū amor tra/ hat z ducat secū totā voluntatē q̄ hz totū impiū in hoie. ideo q̄ vadat ducit z trahit ac portat secū totum hoiem. z p̄ n̄s cui/ cunqz dat ip̄e amor: dat tota voluntas et tot⁹ hō. Et exinde apparet q̄ amor et vo/ luntas imutant z p̄uertunt ac trāspoztā/ tur i dñiūm z naturā rei amate. Et ideo amor mutat rē amantē i rē amatā: z amā/ tē cū amato vn̄t. z facit vnū de duobz. qz amans sit vnū cū re amata p̄ p̄tutē amo/ ris. Ecce q̄s magna ē fortitudo amoris z p̄prietas. qz hz vim vn̄tūā: mutatūā: p̄uersiūā z trāsfomatūā vn̄t in altez. Qualis sit ista mutatio z p̄uersio.

Titulus. cxxxi.

Ista autē p̄uersio seu mutatio nō est naturalis: nō est coacta: nō est violenta: nō est penosa nec labo/ riosa: sed est libera seu liberalis: sp̄tanea voluntaria: ex liberalitate facta: placabil̄ z delectabilis et dulcis. Et qz amor quo/ cunqz vadat: sp̄ vadit sponte: libere: volū/ luntarie: placabiliter: delectabiliter z dul/ citer. z iō volūtas q̄ p̄ amorē vn̄t z p̄iūgi/ tur cū re amata: nō p̄t separi ab ip̄a nisi li/ bere z sponte ac volūtarie. qz nō p̄t cogi. qz tūc nō eēt volūtas neqz amor si cogē/ ref. Et ista vn̄o seu p̄iūctio ē fortissima. qz voluntas nō p̄t separi a re amata p̄vio/ lentiā: sed solū volūtarie ac sponte. Licet autē amor mutet voluntatē in rē amatā: tñ amor semp remanet amor et liberalis amor. qz amor quocunqz vadat sp̄ rema/ net in sua natura. et voluntas semp rema/ net voluntas. nec destruit cū mutat. sed ip̄a voluntas recipit modū formā et na/ turā rei amate. et induit ac vestit vestimē/ tis rei amate: et portat habitū ei⁹: z deno/ minat a re amata. qz talis est amor qual ē res amata. et talis ē volūtas q̄lis ē amor

Unio a mori est fortissi/ ma.

Amor d̄ noiaf a re ama/ ta.

Res enī p̄mo amata dat nomen amozi z voluntati. quia voluntas de se nō est nisi voluntas. neqz aliud nomen. nec amor nō ē nisi amor. neqz aliud nomē de se. s̄ res amata dat sibi nomē suū in quas mu/ tat. Iō si voluntas amat trā: tūc d̄ trāa vel terrea. et amor d̄ terren⁹. Et si amat res mortuas ac mutas. tunc d̄ mortua

et muta. Et si amat res brutales et bestiales: tunc dicitur brutum et bestiale: et amor brutalis. Et si amat homines: tunc dicitur humana. Et si amat deum: tunc dicitur diuina et amor diuinus. Et ita homo potest per amorem mutari: transformari et uerteri in aliam rem nobiliores vel turpioribus: libere et sponte. **Q**uod per istam uersionem et mutationem amoris uoluntas potest exaltari: nobilitari et ascendere supra se. et etiam priuificari: corrumpi et descendere infra se.

Titulus. cxxxij.

Et quod uoluntas per amorem uertitur in rem primo amata: et recipit materiam et formam eius. id est ipsa uoluntas exaltatur vel deprimatur: nobilitatur vel ignobilatur seu uilificatur: ascendit vel descendit. scilicet quod res primo amata est dignior uel nobilior quam uoluntas sit. uel ascendit supra seipsum. uel scilicet quod est inferior uel infra uoluntatem. **U**n res primo amata potest esse superior uel inferior: uel equalis respectu nostre uoluntatis. **S**i ergo uoluntas det primo amorem suum rei superiori: maiori et digniori ac nobiliori quam ipsa sit. tunc ipsa mutatur et uertitur in gradum nobiliores: ac fit nobilior et dignior et ascendit supra se. **S**ed si det suum amorem equali: non ascendit: neque fit nobilior quam ante. **S**i autem det suum amorem rei inferiori et minori nobili quam ipsa sit: tunc ipsa uilificatur: et descendit a sua nobilitate et a suo gradu et a statu sue nature. quod semper mutatur et uertitur in rem primo amata: et ab ea denominatur. **E**t quod omnis bona mutatio seu uersio seu transformatio debet esse in melius et nobiliter et in altius: et non inferius sibi neque in uiliter. id est uoluntas nostra non debet dare amorem suum nisi rei superiori et nobiliori ac digniori et altiori quam ipsa sit. quod aliter non mutaretur nec uerteretur in nobiliter neque ascenderet. **E**t quod nihil est supra uoluntatem nostram nisi deus immediate. id est sequitur quod uoluntas debet primo dare amorem suum deo soli: ut ipsa mutetur et uertatur ac transformetur in melius et nobiliter ac dignius. **H**oc autem clare docet natura per experientiam in ipsis gradibus quattuor. quod inferiora et minus digna mutantur in superiora et magis digna. et ea que sunt in primo gradu: ut elementa: mutantur et uertuntur in res que sunt secundi gradus: et res secundi gradus mutantur in res tertii gradus. quod aqua: terra et aer mutantur in arbo-

Uoluntas dicitur per modum amoris suum deo

res et plantas: et ibi habent esse nobiliter: et arbores per fructum. et plante mutantur in naturam animalium. et ibi capiunt esse nobiliter. **E**t sic est ordo nature. **S**icut et animalia mutantur in res tertii gradus: ut in homines ut capiunt nobiliter esse quam in se. **I**ta ergo uoluntas cum sit libera et spontanea in sua libertate: debet mutari in melius et in altiore gradu. scilicet ut ipsa mutetur in esse diuinum. aliter ipsa faceret de totum ordinem uniuersum: et contra seipsum. **Q**uia uero tota natura clamat quod res primo amata debet esse deus. aliter ei fieret iniuria naturalis: cum sit nobilior et dignior omnibus. **E**t sic patet quod nostra uoluntas potest ascendere uel descendere: nobilitari uel uilificari.

Quia nulla res est digna de se amore nostro: nec ei debet dari primo: nisi habeat amorem quem posset reddere. et etiam posset nostrum amorem meliorare et nobilitare.

Titulus. cxxxij.

Quia autem amor noster est deum nobilissimum et dignissimum. **Q**uia ergo est liberalissimus: et mutat ipsam uoluntatem in naturam alteri: in dominium rei amate. ita quod res primo amata dominatur uoluntati nostre. et quod non est dignum nec iustum nec debitum: quod res inferior habeat dominium rei superioris: nec dominetur ei. id est nulla res inferior est digna uoluntate nostra amore nostro de se nec per se. quod tunc dominetur uoluntati nostre. **E**t idem uoluntas est intellectualis et spiritualis de natura sua. id est est superior omnino corporali. ideo nulla res corporalis est digna amore nostro. que nec corpus nostrum: nec animalia: nec aurum: nec argentum: neque sol: neque luna. nec arbores: neque elementa sunt digna amore nostro liberali. **I**tem non est dignum: quod res equalis dominetur equali. sed cum uoluntas nostra sit creata. constat quod omnis uoluntas creata in quantum est creata est ei equalis. ideo nulla uoluntas creata de se et primo est digna amore nostro. quod tunc habet dominium uoluntatis nostre. **S**ed quod solum dignum: iustum et debitum est: quod res superior: maior et dignior habeat dominium rei inferioris et dominetur ei. et quod solus deus est superior uoluntate nostra ac maior. ideo ipse solus est dignus de se amore nostro primo et per se. **E**t sic per naturam amoris concluditur quod solum dignum est quod deus amet per se et primo a uoluntate nostra. et nul-

Nullus corporalis est dignus amore nostro.

Solus deus dignus est amore nostro

Ti. cxxxiiii De cōditōe amoris

la alia res. Rursū qz amor ē donū z pri-
mū donū: et totū qd habem⁹: z qd volū/
tas nra hz: z nihil aliud hz qd sit suū. z
ideo qñ dat amorē: totū qd hz dat: et ni/
hil retinet sibi. Et qz nō est iustū: nō ē de
bitū: qz voluntas det totū qd hz: z qz ni/
hil recipiat. cū enī dat amorē: debz recipere
amorē: cū amor requirat amorē. z volūtas
nō curat nisi de amore. qz solus amor est
bonū suū et su⁹ thesaurus. et iō sequit qz
nulla res de se ē digna amore: nro libera-
li: neqz ei dz dari amorē: nisi ipa possit red-
dere amorē: z cognoscere amorē sibi da-
tū: et qñtū valet. Et qz etiā amor ē donū
voluntariū z libez. ideo etiā nulla res est
digna amore tali: nisi etiā habeat volun-
tatē p quā possit volūtariē z libere repen-
dere amorē. qz liberalitas requirit liberali-
tatē. Et iō cōcludit qz nulla res inferior
ac minor volūtate: est digna amore nro.
nec ei debz dari amorē. Quare sequit ur qz
nec terra: nec aqua: nec elemēta: nec auz:
nec argentiū. nec aīalia nec corpalia sunt
digna amore nro. qz nō habent amorem
quē pnt rependere ac dare p amore nro.
Quare sequit: qz qñ dat amor noster tali
bus rebz. q nō pnt reddere liberaliter: ne-
qz habēt amorē liberalē: qz voluntas reci-
pit maxima dāua. Primo qz volūtas effi-
citur vilis: inferior: corpalis: et recedit ac
degenerat a natura sue dignitatis et ex-
cellentie: et vnī ac iungit cū rebz totali-
ter extraneis. qz voluntas mutat in rem
amatā. et efficit similis rei quā amat. z ta-
lis est sicut ipa. Secōdo recipit magnū dā-
num: et pdit qdqd habet. qz pdit suū a-
morē. quia nihil recipit ab illis rebz. quia
nullum amorē potest ab illis recipere cum
nullum habeant. et sic ipa voluntas cum
amore suo est extra patriā suā: extra na-
turam suā. et habitat in terra aliena z ex-
tranea vbi nullus est amor. et ideo pau-
perima. denu data nihil habens: ac mu-
rata et ouersa in res extraneas. et ideo p-
dit seipam. et ipse res nō dant seipas vo-
luntati. qz nō pnt. et facit iniuriā rebz no-
bilibz et dignis suo amore: qbz se noluit
dare. Sequit ex istis qtales res nō sūt
digne amore nro. imo ē natura dare
eis nrm amorē. qz etiāz cū nra voluntas

dat amorē: nō solū requirit amorē: sed no-
biliozē z digniozē qz dat. et etiāz qz amor
suus quē det nobilitet a re amata. Et qz
solus de⁹ q est supior nra volūtate: pōt
nobis dare nobiliozē amorē qz sit noster
amor. z h in infinitū. qz solus su⁹ amor
est infinit⁹ z increat⁹. et etiā ipse solū pōt
altare et nobilitare amorē nrm sibi datū.
sequit qz et oībz supradictis qz solus de⁹ est
dign⁹ amore nro. z nulla res inferior est
digna amore nro: nisi poterit refundere
amorē: et etiā poterit meliozare z nobili-
tare nrm amorē. Quare si sit res alia pri-
mo amata qz de⁹: sit deo maxima iniuria
naturaliter et maximus contemptus.
D. tāntū se extēdit amor seu voluntas:
qñtū se extēdit res pmo amata: nec vltra
descēdit vel ascēdit. Titul⁹. cxxxiiii⁹

Quoniam autē amor mutat amantē
et voluntatē in re amatā et in su-
um dominiū. ita qz res amata af-
similat sibi volūtate: et cōicat ei suā sili-
tudinē: z format eā sua forma: atqz deno-
miat ipm amorē. ita qz ipse amor tot⁹ est
de natura rei amate. et iō qz amor ē ita li-
gatus et vnit⁹ cū re amata. iō voluntas
trāformat re amatā i se. Iō amor nō pōt
ascēdere sup re pmo amatā: nec volūtas:
eo qz ipse amor extēdit se ad oīa ad q se ex-
tendit res pmo amata: et ad oīa q sunt li-
gata cū ipa: et nō vltra. Et iō qñto res p-
mo amata crī magis cōis et vniuersalis:
tanto ipse amor erit magis vniuersalis et
cōis. et etiā volūtas. et qñto res pmo a-
mata erit magis particularis: tanto etiam
volūtas erit magis particularis z min⁹ cōis.
Un qz ipa volūtas p amorē transfor-
mat et mutat in re amatā et sequit eam. iō res
primo amata totaliter obtinet z possidet
ipam volūtate: et hz totā possessionem a-
moris. Et sic res pmo amata est vna: ita
generat et fit vn⁹ pmo amor i volūtate. qz
tot⁹ ē de natura rei pmo amate. ita qz sic
nō pnt eē ples res pmo amate. ita nō pōt
eē nisi vn⁹ pmo amor i volūtate. Iō res
que pmo amat edificat: plātat: stabilit et
fundat pmo amorē in volūtate. qz est ra-
dis: caput et origo oīm alioz amorz qui
pullulāt a volūtate. Sit ergo in volunta-
te nra vna prima radix oīm alioz amo-

Solus de⁹ dat nob no/ biliozēz amorēz.

Titu. c xxx.

Titu. c xxxi.

Volūtas amorē ē a re ama ta.

Abū...
nā...
Et sic est...
mutat in...
capitū...
vntas...
ē sit...
ertate...
gradū...
s. r...
pā facer...
ipaz...
Quā...
mo ama...
ria natura...
libo. Et sic...
z vlti...
moro nro...
deat amorē...
nrm a...
e.
ter est dō...
gnissimū...
et mutat...
in dor...
amara...
dignā...
habe...
iō mul...
vra amo...
ref volū...
ualis et...
ior omni...
lis est dō...
is nostrum...
gentis: neqz...
ex elemēta...
li. Iō nō est...
sed cum vo...
mīs volū...
lēqz. ideo...
primo ē di...
omniū vo...
mū iustū z...
z dignioz...
et dicitur...
nare nra ac...
se amore...
turam amo...
qz de⁹ amē...
oltra. et nū...

Nulla creata ē digna amore nro.

Oēs a/
mores a
primo a
more ex
eunt.

Prim^o
amor est
occult^{us}.

rū. q̄ radix recipit suā virtutē totā a re pri
mo amata. et ab illo primo amore pullu
lāt: exeūt et pcedūt oēs alij amores. Et
iō ī aia fit q̄dā magna arbor amoris cui⁹
radix ē p̄m^o amor q̄ se multiplicat ī tot
amores q̄t sunt res q̄ hñt colligantiam
cū re p̄mo amata. et oēs illi amores sunt
inclusi ī illo p̄mo amore: q̄ est basis et cā
oīm. Sicut enī ab vno semīe seu grano
pullulāt infinita grana. ita ab vno amo
re pullulāt infiniti amores tāq̄ ab vno
semīe. Et sicut oīa grana q̄ exeūt de p̄mo
grano sūt illi⁹ nature cui⁹ ē granū vnde
exierūt. ita oēs amores q̄ exeūt de p̄mo
amore sunt illi⁹ nature cui⁹ ē p̄m^o amor.
Qualis ē radix talia sunt oīa q̄ pullulāt
de radice. Qualis ē fons: tales sūt riuu
li. Et iō si p̄m^o amor fuit bon^{us}: oēs alij
sunt boni. et si iust^{us} iusti. et si ordinat^{us} or
dinati. Et si p̄m^o ē malus et corruptus:
alij etiā erunt mali et corrupti. Et oīs
nō sunt nisi vn^o amor. qz nō est nisi vna
res p̄mo amata. et oīa alia amata aman
tur ī virtute rei p̄mo amate. qz p̄pter il
lā amant: eo q̄ sunt colligata cū ea: et ī
oīmib^{us} nō amat nisi res p̄mo amata. Et
exinde sequit^{ur} q̄ necessario amat q̄cqd
cōiunctū est cū re p̄mo amata. et necessa
rio odio habet q̄cqd est cōtrā p̄mo ama
tam. et tot odia generant: q̄t res apparēt
cōtra eā. Sed tñ qz p̄m^o amor est radix
oīm alioz amorz. ideo sicut radix semp ē
occulta et non apparet extra: et oīa alia q̄
exeunt de radice vident^{ur}. ita p̄mus amor
est occult^{us}: et nō apparet extra se. sed alij
amores q̄ exeūt ab eo sunt valde manife
sti et apparētes. ita qz res p̄mo amata:
eo qz est p̄ma vehementissime et fortissime
p̄iungit cū volūtate: et trahit totā ad se.
et ip̄a voluntas etiā p̄iungit fortissime cū
ea. qz nihil est qd̄ impedit. Iō talis pri
mus amor est ita fort^{is}: ita solidatus qz
nullo mō pōt destrui: nisi vēiat alia res
p̄mo amata. et q̄ p̄mo amet fortior et ma
ior q̄ p̄ma. et q̄ excellit totaliter re p̄mo
amata. et eradicet illū p̄mū amorē a vo
luntate. Nec ip̄a voluntas pōt h̄acere:
nec vult nec pōt velle p̄ seip̄am. Et qz to
ta nobilitatio: tota fortitudo et virtus et
extensio oritur a re p̄mo amata. iō q̄nta

res p̄mo amata est fortior: mag^s et vosa
mag^s potens ac mag^s vnica. et qz de^{us} est
potentissim^{us}: fortissim^{us} et immortalissim^{us}
p̄uositissim^{us} ac summe vn^o. iō q̄n de^{us} est
res p̄mo amata: et ip̄a volūtate vnica p̄
mo p̄ amore: tunc efficitur potētissima:
p̄uositissima: fortissima et vnicissima. Et
ideo tūc summe p̄fortat et roborat. Et h̄
totū fit virtute rei p̄mo amate q̄ deus est.
Et tunc ab illo amore pullulant infiniti
amores. qz ille amor est cōmunissim^{us} et
vniuersalissim^{us} ad oīa se extendens sicut
de^{us}. Tñ qz oīs creatura respicit deum et
est dei. iō ille amor p̄m^o q̄ est dei: extendit
se ad oēs creaturas. et amat oēs creatu
re ī virtute p̄mi amoris. Et sic amor dei
q̄n est p̄m^o: includit ī se oēs alios amo
res. vt sicut oīs creatura respicit deū: ita
oīs amor creature includet ī amore dei.
Si autē res p̄mo amata sit creatura et nō
deus. tunc amor p̄m^o q̄ est fundatus ī
creatura: et tot^{us} fm naturā creature nō
se pōt extendere ad creatorē nisi secunda
rio: et h̄ p̄p̄t creaturā. ita qz de^{us} nō possit
amari nisi ī q̄tū respicit illā creaturā p̄
mo amata: et iuuat eā. et h̄ colligantiaz
cū ea. et iō nō amat tūc de^{us} sed creatura.
qz nō amat nisi ī virtute creature et p̄p̄t
creaturā. **C**onclusum est q̄: qz quantū se
extendit res p̄mo amata. tantum exten
dit se volūtate et amor. et ideo sequit^{ur} qz p̄
mus amor q̄ est vn^o solus: radical^{is} ī vo
lūtate et virtute rei p̄mo amate: q̄ ē radix:
fons: origo et p̄ncipiū: causa et caput om
niū alioz amorz. Et exinde p̄nt extrahi:
p̄cludi et elici multe alie p̄clusiones.

Similitudo et exemplum familiare
ad oculū: ī quo omīa que dicta sunt de
amore manifestant^{ur}. et hoc est qz sic ha
bet res p̄mo amata ad voluntatē et amo
rem: sicut vir sponsus seu marit^{us} se ha
bet ad sponsam seu vxorem.

Titulus. cxxxv.

Poniā autē res primo amata h̄
dñū et p̄ncipalitātē ac sup̄iori
tatē respectu volūtatis n̄re. ita qz
ip̄a n̄ra volūtate trāfformat^{ur} ī eā. et ip̄a
res p̄mo amata denotat determinat^{ur} spe
cificat volūtate et amorē n̄m: et nobili
tat et exalat ac dignificat. et etiā fortifi

Amor
dei ē for
tissim^{us}.

Amor
dei ē ad
oēs cre
aturas.

cat ac roborat: firmet et confortat. et fit rō/
ne vniōis et pūctōis volūtariē et sponta
neē. q̄ est int̄ voluntatē et ip̄am rem p̄mo
amatā p̄ amorē liberalē et spontaneū. et iō
fit quoddā m̄rimoniū inter ip̄am nostraz
voluntatē et rē p̄mo amatā. Et tal' vniō
seu pūctio libere et sponte facta m̄rimo
niū potest appellari. eo q̄ ip̄a res p̄mo
amata: h̄z modū viri et sponsi. et p̄ditio/
nes ei' et ip̄a voluntas habet modū et cō
ditōes mulieris et sponse. Sicut enī in
m̄rimonio seu cōiugio vir h̄z dominium:
p̄ncipalitātē et supioritatē. et mulier h̄z
subiectionē et inferioritatē. ita silr se ha/
bet res p̄mo amata ad ip̄am voluntatē. et
veraz pūctio est volūtaria: spontanea
et libera. et fit p̄ amorē libere et spōte. et q̄/
si oēs p̄ditōes q̄s habet vir respectu mu/
lieris. et econtra. silr h̄z res p̄mo ama
ta respectu volūtatis. et ecōuerso. Unde si
cut mulier nō habet nisi vnū virū et spon
sum. ita volūtas nō habet nisi vnā rē pri
mo amatā cum q̄ facit suū matrimoniū.
Et sicut matrimoniū postq̄ factū est nō
separat nisi p̄ mortē. ita matrimoniū vo
luntatis et rei p̄mo amate nō separat nisi
p̄ mortem. et hoc de se vel p̄ se. Et iō rōne
istius puenientie oīa q̄ dicta sūt de amo
re et voluntate et de re p̄mo amata: possu
mus clare videre p̄ experientia ad oculuz
in matrimonio reali: qd̄ fit inter virum et
mulierē. qz vtrōq̄z fit silr et eodē modo
sed ibi involūtate occulte: et in viro et mu
liere manifeste. Et ideo resumam' q̄ di
cta sunt de amore et voluntate et de re p̄
mo amata. et sic manifeste videbit' p̄ m̄ri
moniū viri et mulieris sicut dictum est.
Uñ dictū est enī qz p̄ amorē volūtas mu
tatur: p̄uertit' et trāsfōrmat' in rem ama
tam. Et etiā dictū est qz volūtas pōt exal
tari: nobilitari et ascendere supra se: ac eti
am vilificari et descendere infra se. et hoc
fm naturā et conditionē rei p̄mo amate.
Et etiā qz tantū ascendit voluntas: et ad
tantū se extendit quantū res p̄mo ama
ta. et cetera alia. ¶ Ergo omīa ista clare
videam'. exemplū tale faciem'.
Exempluz familiare ad oīa q̄ p̄nt dici
de amore et voluntate et re p̄mo amata.
Titulus. cxxvi.

Sicut enī aliq̄s hō paup' et de gene
re infimo: nulli' reputatōis: h̄ns
sex vel octo filias eiusdez p̄ditio/
nis. certū est oīes istas eq̄les esse: natu
ra: genere et i nobilitate: dignitate et paup
tate. vna nāqz non excellit aliā: et nō pote
runt esse magis eq̄les. tūc p̄tingat qz vna
earū p̄iungat p̄ matrimoniū vni rustico
sicut ip̄a est. et alia vni ciui qui nō multū
ip̄am excedat in nobilitate. tertia vni
militari. quarta militi. quinta comiti. sexta
duci. septima regi. octaua impatori. Et
ce omnes iste puella p̄ncipio de natura
sua p̄pria erant equales: nulla alia nobi
lior: nulla potentior: ditior seu dignior.
sed p̄ copulationē cū viris videm' maxi
mam differentia inter eas et inequalitatē.
qz p̄ma est rustica. alia modicum excedit.
tertia magis exaltat'. quarta multū exal
tatur. quinta ad huc magis. sexta et septima
adhuc plus. octaua est maxime exaltata.
qz est vxor impatoris. Sed ista nobilita
tio: exaltatio et ascēsus: venit tm̄ ex parte
viroz q̄b' m̄rimonialiter p̄iungunt'. et nō
ex parte muliez. qz oēs erant eq̄les. Et sic
apparet qz mulier sponsa mutat' in virū
sponsum: et ab ip̄o denotat': specificatur
et determinat'. Silr aut' fit de voluntate.
ita qz ip̄a pōt exaltari et ascēdere fm natu
ram rei amate: et fm gradū suū. Et iō ip̄a
volūtas denotat' terrena: si res p̄mo ama
ta sit terrena. et si res p̄mo amata sit bru
talis: ip̄a denotat' brutalis. et si res tal' sit
humana: ip̄a denotat' hūana. et si res
p̄mo amata sit deus: ip̄a denotat' diuī
na. et qz deus est rex impator: qz summus.
etiā ip̄a dicit' regina et impatrix omnium
sicut deus. Et tunc voluntas nō p̄t ascen
dere ad maiorē dignitatē et excellentiam:
neqz potest habere maiorē sponsum. Et
tm̄ oīes voluntates p̄mo sunt equales i
natura: sed postea vna ascendit et exalta
tur supra aliā fm sponsum cui cōiungit'.
fm qz res p̄mo amata et cui p̄mo p̄iungi
tur est magis vel min' digna. Itēz sicut
videmus qz mulier q̄ est vera sponsa. cū
suo vero sponso habet vnū nouū amorē:
q̄ nouiter causat' qui est vnus. in future il
lius primi amoris amant' de nouo oīes
aliq̄: q̄ habent colligationez cū illo sponso
b

Volun
tas no:
bilitat'
fm na
turā rei
amate

Titu. c/
xxx.
Ti. cxx/
xvi.

Ti. cxx/
xvi.

viro suo. et omnes q̄s vir suus diligit: ip̄a diligit: et t̄n̄ antea non dilexit. vel si amabat: nō p̄pter virū neq̄ virtute viri amabat. sed modo generant̄ noui amores. et tot amores nascunt̄ de p̄mo amore: quot sunt illa que vir amat: et que habet vnitam cū viro. et p̄ om̄ib̄ amat suū virum: et om̄es amat vtute viri: q̄ sunt amici et cognati viri. et sic in amore viri includunt̄ omnes alij amores tanq̄s in radice. et ille amor p̄mus p̄inet om̄s alios amores. si autē vir moriat̄ et mulier accipiat aliū virum sponsum: tunc destruitur ille p̄m̄ amor. et p̄ om̄s om̄es alij amores q̄ habebant ortum ab illo amore: et causat̄ vnus alius noū amor: q̄ est radix alioꝝ amor̄. Sicut autē fit de muliere respectu viri. ita fit de volūrate respectu rei p̄mo amate. sed istud matrimonium est inuisibile et sp̄iale et occultū. **U**n̄ si de⁹ sit res primo amata: necesse est q̄ virtutē illi⁹ p̄mi amoris ament̄ oīa que de⁹ amat. **E**t tunc voluntas est potentissima ad amandum. qz̄ habet amorē suū cōmunē sūme vniuersalem: p̄ quē pōt oīa amare sine labore: sine difficultate. ita q̄ p̄ vnū amorē oīa amabit. nec in seip̄a diuiditur: sed sp̄ manet in vno amore. qz̄ semp̄ manet in vna re p̄mo amata. **I**tem sicut mulier si coniungat̄ vni bono: diuiti: forti: potētī: nobili viro: tūc manet in securitate: in pace: in gaudio et quiete. et si coniungatur vni viro malo: puer so: misero: paup̄i: tunc semp̄ erit in tribulatione et miseria. ita sicut q̄ voluntas cōiungit̄ cū re p̄mo amata: q̄ sit bona: fortissima: ditissima et potentissima: solida: immobilis: eterna et inuariabilis: nullo indigens: in se habens omnē sufficientiā. tūc ip̄a est in pace: in consolatione et in gaudio. et nullo modo p̄turbari: nec ledi: nec affligi: nisi in re quā amat et diligit. **E**t propterea q̄ illā rem solum amat que auferri nō pōt: nō pōt ledi neq̄ h̄re defectum. qz̄ neq̄ p̄ter illā rez aliqd̄ appetit habēs sufficientiam in illa. nec sollicitat̄ de amissione illius. qz̄ eam pdere nō potest nisi velit. **Q**uia ergo illa res sufficiens est: nō patitur indigentia. qz̄ inflexibilis et imutabilis. nō pōt sustinere aliquā violentiā: neq̄ sentire mutabilitatē. **E**t ideo q̄ deus

Per a/
morē di/
amatur
oīa q̄ de/
ul amat

Amor/
dei ē ide/
ficiens.

est res p̄mo amata: talis est voluntas nostra. **S**ed q̄n̄ coniungit̄ p̄ amorē cū re primo amata: q̄ est infirma: mobilis: variabilis: fluens: indigens: nō habens per se sufficientiā. tunc ip̄a voluntas est in tribulatione: nullā habens securitatē in seip̄a. qz̄ sequitur rem p̄mo amatā: et multa mala veniunt illi p̄ illam. **U**nde oportet q̄ tot res diligat q̄t sunt res q̄bus res p̄mo amata indiget: et sine q̄bus esse neq̄ permanere potest. **E**t q̄a ille res sunt corruptibiles: fluxibiles: pdibiles. ideo voluntas semper est in tribulatione: nunq̄s secunda. et talis res p̄mo amata est creatura. et talis est voluntas. q̄n̄ res p̄mo amata est creatura: et tamen ip̄a voluntas nō desistit amare illam rem. qz̄ postq̄s amata est primo: ille amor nō pōt destrui nisi p̄ aliam rem p̄mo amatam. sicut si mulier coniugat̄ viro: nunq̄s desistat amare ip̄m. **I**tem sicut ineptissimū esset et contra naturā coniungere mulierē cū brutō. ita etiā contra naturā esset si voluntas n̄ra q̄ est de natura sp̄iali coniungat̄ p̄ amorem cū re p̄mo amata nature extranee. **U**t cū auro: argento: et rebus mutis et irrationalibus. **I**tem sicut mulier dicit̄ pdita q̄n̄ datur in sponsum viro malo et nequā. ita etiā voluntas dicit̄ pdita: q̄n̄ p̄ amorē coniungitur cū re mala et pessima. **E**t vt oīa pdudamus in oīb̄ que dicunt̄ de amore et voluntate et de re p̄mo amata: recurrendus est ad illud exemplū iā dictus de puellis. qz̄ ibi clare om̄ia videre possum⁹. **C**apitulū de duob̄ amorib̄ primis. et nō sunt nisi duo amores p̄mi. **U**nus est amor dei: q̄ dicit̄ amor cōis: vniuersalis: seu voluntas cōis et vniuersalis. et alius est amor suiipsi⁹: q̄ dicit̄ p̄p̄ius et p̄uati⁹: seu voluntas p̄p̄ia et p̄iuata. **Titulus. cxxxvii.**

Quia iā dictū est q̄ ex re p̄mo amata et ex voluntate fit in nobis vn⁹ amor. qui postq̄s ē generat⁹ est radix: caput: origo et p̄ncipiū et p̄mū fundamentus oīm alioꝝ amor̄. et q̄ in vtute illi⁹ p̄mi amoris oīa alia ament̄. et q̄ p̄ illū p̄mus amorē nascunt̄ de nouo innumerabiles amores. vel p̄nt nasci. et h̄ declaratū est etiā p̄

Amor/
creatur/
sp̄ ē defi/
ciens

Li. cxx/
viii.